

**SÖZLÜKTEN TAŞAN
KELİMELER**

Mustafa Everdi: 1957 yılında Niğde'nin Bor ilçesinde dünyaya geldi. Niğde Öğretmen Okulu'ndan mezun olduktan sonra, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne başladı ve 1982 yılında mezun oldu. Farklı şehirlerde öğretmenlik ve daha sonra Ankara'da avukatlık ve muhtelif şehirlerde Noterlik yaptı. Yazarın yazıları, Yeni Devir, Zaman (eski), Yeni Şafak ve Star, Karar gazetelerinde yayınlandı. Maveria, İslâm, Kelime, Dergâh, Varide, Türk Edebiyatı, Yolcu, Öykülem, Hece ve Şiraze dergilerinde yazılar yazdı.

21. Yüzyıl Yayınevi'ni kurdu. Sahibi ve yayın koordinatörü olarak Dinazor adlı mizah dergisini çıkardı. Roman, öykü, hatıra, gezi ve inceleme alanında kitapları bulunmaktadır.

Kitapları:

Böyle Buyurdu Hukuk (1989, Nehir Yayınları)

Örgütlü Ölüler (1. Baskı Timaş Y. 1992, 2. Baskı Beyan Y. 2011)

Sen De Mi Sezar? (1. Baskı Ülke Y. 1997, 2. baskı 21. Yüzyıl Y. 2001)

Milletin Kırmızı Kitabı/Derin Demokrasi (21. Yüzyıl Y. 2003)

Kelebekler Yürümez (Gayrı resmi Hatıra Kitabı) (21. Yüzyıl Y. 2004)

Diyanetin Hacısıyım/Hacerülesved Hastasıyım (21. Yüzyıl Y. 2005)

Yeşile ve Maviye Yürüyüş (Akçağ Yayınevi, 2010)

Davakıran (Beyan Y. 2012)

Kılıçlıklı Hikâyeler (Bilge Kültür Sanat, 1. Basım Şubat 2019, 2.Basım Nisan 2019)

Metropol Mücahidi (1. Basım Bilge Kültür Sanat, Mayıs 2019, 2. Baskı, KDY, 2023)

Dante'yle Şaman Dansı (KDY Ocak 2023)

Pasaport Lütfen, (Hece Y. Ankara, 2025)

Sözlükten Taşan Kelimeler (Hece Y. Ankara, 2025)

SÖZLÜKTEN TAŞAN KELİMELER

Mustafa Everdi

HECE YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM

1. Kitaplarla Büyümek / 8
2. Kültürlerin Denize Bakışı ve Balık İnsan / 13
 3. Ok-Okuyucu / 27
 4. Topuk Edebiyatı / 31
 5. Ocak / 45
 6. Yazmak Zor İş / 54
 7. Öteki Egzotiktir / 60
 8. Bir Tornavidanız Var Mı? / 64
 9. Yolcu, Çöl ve Serap / 71
 10. Babalar ve Oğullar / 75
11. Bir Köy Hikâyesi (Köye Geri Dönüş Efsanesinin Çöküşü) / 84
12. Aydınların Çocuklaşma Süreçleri / 95

II. BÖLÜM

1. Ben Neden Feys'e Düştim? / 102
2. Dünyada Öldürülen Tanrı Afganistan'da Toprağa Veriliyor! / 107
 3. Fakirler İçin / 110
 - Ahlaksızlık Dersleri (I) / 110
 4. Fakirler İçin / 112
 - Ahlaksızlık Dersleri (II) / 112
 5. Dini Var Parası Yok! / 114
 6. Azap Askeri İktidarı / 119
 7. Gümüş Kaşıkla Doğanlar / 125
 8. Haraptar Ülke / 129
 9. Anadolu Acizdir / 135
 10. Yaşlılar ve Ergenler / 143
 11. Din Şanzımanı veya Etnik Vites / 149
 12. Değişerek Devam Etmek / 156
 13. Aydın Göçü / 159
 14. Marks, Kurt ve Kuğu / 162

15. Kuğu Gölü Balesine Bir Dermeyan / 174

16. Tuz/Şeker Siyahi/Beyaz / 179

17. Suyun Kalbi / 181

18. Hasta mıyım Sağlıklı mı? / 186

SONSÖZ / 189

I. BÖLÜM

1. KİTAPLARLA BÜYÜMEK

İçinde sadece tek bir Kitap olan evde dünyaya geldim. İlaç için bile olsa başka bir kitap hatta broşür dahi yoktu. Gazete, dergi desen, hak getire.

Farklı renklerde, değişik desenleri olan, parça kumaşlarla yapılmış bir bohça içinde, annemin çeyiziyle gelmişti, Kur'an-ı Kerim. Evet, somut olarak vardı ama evde okuyabilen yoktu. Duvarda büyük bir ihtişamla dururdu, hiçbir şey anlatmadan. Arada bir yemin etmek için çıkarılırdı kılıfından, söylenenleri el basarak doğrulamak için. Kitap üzerine yemin etmelerini ve Kur'an'a el basmalarını, okuma yazma bilmeyen anne-babamın, inandırıcılık sorunu yaşamalarından çok, kitapla aralarında gizli bir bağ olduğuna yorumlar ve buna da inanırdım. Bu davranışlarında, örtülü bir biat, gizli sırları olan, karmaşık anlamlara sahip kutsal bir kitabın gücüne teslim olmayı sezerdim. Bu merasime şahit olmak, bilinmeyen âlemlere açılan bir pencereden bakmak gibiydi. Öğrenmenin yakıcı ateşi, o kitabın içeriğine olan merakla daha da çok tutuştu. Bu Kitap duvardan her indirildiğinde, kâğıt ve yazıdan çok daha öte olduğunu düşünür ve derin anlamlar barındırdığını sezerdim. Ve ben ilkokula gidene kadar görünmez otoriteye sahip böyle bir kitabın yanı başında büyüdüm.

I. Diğer kitaplarla okula başladıktan sonra tanıştım. Elimizde, çantamızda, sıramızın altında, çizilen, yıpranan, yırtılabilen ve dokunabildiğimiz kitaplar... Daha sonra da kütüphanede gördüm, hepsi bir arada ve raflarda diziliydi. Yoksunluklarımızı,

yoksulluklarımızı örten bu kitaplar, elbise yerine kuşandığımız, büyüten, güçlendiren zırh gibiydiler. Çok cici elbiseleri olmasına rağmen arkadaşları karşımızda zayıf düşüren, onları yarışta nal toplayacak kadar geride bırakmamızı sağlayan, çok güçlü kanatlardı, kitaplar. Öğretmenimiz bile ansiklopedik bilgilerimize direnemez, “Everest’e ilk kim çıktı?” gibi -doğaldır ki- cevap vermeyeceği sorularla, onu rahatsız etme ayrıcalığına sahip kılardı bizi. Neyimiz eksikse onu önemsizleştiren ve noksanları gidermeye destek olan, parmağımızı mürekkebe batırmadan, önümüze serilen yenedünyalardı, kitaplar. Çelimsiz vücudumuzla yükseklere tırmanabilmemizi sağlayan, basamaktı, kitaplar. O kadar çabuk okur ve bitirirdik ki çamaşırdan daha sık değiştirir ve yenilerine başlardık. Bir kitaptan ötekine geçerek, adeta kâğıtları kemiren kitap kurtlarına dönüşmüştük. Oysa o zamanlar kemirecek ekmek bulmakta dahi zorlanırdık. Hayat, bizleri ne kadar sınırlı, dar ve mahrumiyet dolu bir alana sıkıştırmışsa kitaplar onun tam aksine bizleri sınırsız, engin, çoğaltan, kocaman bir dünyaya ve sonsuz bir hayal gücüne kavuştururdu.

II. Müslüman olduğumuzu, dahası İslamcı olduğumuzu söylemeye başlayınca, mensubiyetimize göklerden gelen talimatlar yağdırıldığını kitaplarla anladık. Kendimize bir gaye, ideoloji edinince hayatın coşkun akışına kapılmak yerine patikalara çekilmeyi marifet bildik. Bizleri, okuduğumuz her yeni kitapla beraber yeni yoldaşlar edinmiş gibi eylemlilik heyecanı sarardı, yaşamın ana caddesinden sokaklara sapan bir kararlılık içinde. Çevremizdeki Müslümanlardan farklıydık. Biz, kitabın gizli emirlerini açık etmekle görevli misyonerler olmuştuk. Artık kutsal silahımızın ayet mermileri, tetiğe basınca harekete geçecekti. Ezelden gelen “doğru yolu” -siz ona istikamet dersiniz- bulmaktı, görevimiz.

Bir yandan da “İnanmadığımız gibi yaşamazsak yaşadığımız gibi inanırız” diyerek, ibadetleri bile askeri talimatlar gibi algılar ve öyle davranırdık. Mesela Gazzali’nin *İhya*’sında okuduğum bir hadiste, “Parmağında demir yüzük varsa yanında saf tutmaktan kaçının” emrini tahiyatta geriye çekilmek olarak anlayacak

kadar samimi ve belki de aptaldık. Yanımda, beni yan gözle izleyen cami cemaati, uçmaya niyetlenen ancak emekleyebilen bir safdil olduğumu düşünmekte haksız mıydı?

Askeri kamplarda özel eğitim alanlar, silahlarını gözü kapalı en küçük parçasına kadar söküp tekrar takabilirdi. Kitapları, ideolojileri parçalarına ayırıp tekrar birleştiren, sonunda fikir kalaf-nikofu kuran bizlerin yanında, onların bu hüneri çocuk oyuncağı gibi geliyordu. Her ideolojik grubun fikri eğitimi için farklı kitaplar vardı. Haklı çıkmak, galebe çalmak ve yol almak içindi, okumalarımız. Kitaplar bize ideolojik bir kale kuracaktı. Abdülkadir Udeh'in *İslam Ceza Hukuku*, Ömer Nasuhi Bilmen'in *Hukuki İslamiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu* ve ciltlerce kitabı devirmek bizler için ödev olmuştu. Gönlümüzdeki devleti kurmayı sağlayacak mühimmat ve teçhizatla kuşanıyorduk. Kuşatma binlerce yıl sürecek olsa bile buna direnebilirdik. Özgürlüğün çekiciliğine ne kadar kapılmışsak, ideallerimizin de bir o kadar tutsağı idik. O zaman bize romantik gelen bu "tasarım" bugün İŞİD canavarının elinde şeytanlaştırılmış ve itici hale gelmiştir. Bu ne kadar hazin bir sonuç.

Ve sonunda Anadolu'nun şevkine yükledik, tüm bahaneyi. Anadolu, kendini yorgun hissettiği zaman bizim gibi bıçkınlarla yenilenmek ve dinamizm kazanmak ister. Çantaları kitap, dilleri vaat, elleri marifet, zihinleri proje dolu cüretkâr gençlerle.

III. Hukuk kitapları, emir kipiyle konuşan despotlardı. Ancak ilamlar, içtihatlar, doktrinindeki görüşler farklılık arz ettikçe şart kipine hatta istek kipine dönüşen esnekliği ve yorum farklılığı bir uyanıştı. İki hukukçunun olduğu bir ortamda üç farklı görüş oluşabildiği görülüyordu. Mezhepler belki de bunu anlatmak için vardı. Bu durumla beraber artık kitapları kesip biçecek, eğip bükecek bir gözü karalık sardı bizleri. Kitabın başına sorgulayan bir savcı gibi oturursan, kitap açıklığını kaybeder, kendini göstermez, ima ve imgelerle dolu bir alandan konuşmaya başlar. Kitaplar suça uyan ceza aramanın, mahkûm etmenin mazereti olur, kara kaplı olması adalet neşterinin zarfıydı sanki.

IV. Bir zaman sonra, kitaplardaki cümleleri mermi ya da

sıkılacak kurşun gibi görüyor olmaktan bizlere de gına gelmeye başlar. Sadece tek bir dilden konuşuyor gibi davrandığımız kitaplar aslında binlerce farklı dilden konuşuyordu. Kitaplar, sınırsız çeşitliliğe ve cömert memelere sahip, bizi büyüten, besleyen en temel gıdalardandı. Oynanacak oyun, oyalanacak eğlencemiz yoksa da kitaplarla kâğıttan Disneyland'lar kuramaz mızdık.

Şiir, edebiyat ve sanat kitapları ile Kevser'e ulaşmak da söz konusuydu. Bunu da ancak cümleler, kelimeler, harfler arasından sıran ışığın peşine düşerek başarabilirdik. Görmediğimiz ancak duyumsayabildiğimiz imbiclerden geçen bu ışık, bizim yol göstericimiz olmuştu ve olacaktı. Artık bireysel soru ve sorunlarımızı cevaplar arıyorduk ve ifade edemediğimiz cümleler de revaçtaydı. Topraktan altını ayırmanın ihtisası, bizlerde böyle gelişti.

Kitaplar, bize uykuları unutturan, kandilde biraz yağ varsa bununla sadece kendini okutturan, ilk yardım çantası gibi elzem ve gerekiydi. "Tamamlanmış insan" demekti, bir bakıma, kitap. Görücüye çıkmış, yazarın korumasından uzak sadece bize teslim olmuştu. Elde somut bir şekilde tutulabilen, karıştırılan, altı çizilen, bir kenara atılsa da sonra tekrar bakılabilen, kitaplar. Cimrinin paraya, uykusuzun yatağa, üşüyenin ateşe olan iştiyakı bizde kitaplara yönelikti. Kitapların verdiği cüretle sanatsever ve düşünür bile olabiliyorduk, etik, estetik ve hayal gücüne abanan bir açgözlülükle. Kendimize rahatlatma ve gevşeme fırsatı bile tanımıyorduk. Sürekli, başımızı bu bileme taşlarına eğmeliyiz diye düşünüyorduk, beynimizi, aklımızı bileylemek için. Kitaplarla ilişkimiz kalp atışı gibi, sürekli olmalıydı. Atar ve toplardamarların eylemliliği gibi zinde tutmalıydı bizi, kitaplar. Tüm yaşam kaynağımız buydu. Başka bir eğlence bilip bilmediğimiz tartışılırdı.

Kitaplarım, dört ayrı yerde ve dağılmış bir halde bugün. Tozlara, kitap kurtlarına, zamanın eskiten, sarartıp, solduran etkisine maruz kalmışlar. Ancak her biri cevherden bir tuğla sanki, mimari bir bina gibi, inşa etti bizleri. Kendimizi sonsuza dek sürdürmeye, şimdinin (anın) sınırlarını aşmaya, kurbağadan

öküz çıkarmaya, kitaplardan sağdığımız birikimle cüret ettik. Hareketli ve daha renkli bir hayata katılmak yerine, bunu soluk bir gelecekle değiştirdiğimiz duygusuna ara sıra kapılsak da yine de kitapların varlığı bizim için yeterliydi, şimdilik.

Bizi, kitapların oyunlarından alıkoyacak, hayatın ne sürprizi vardı ki? Bu zalim dünyaya başka nasıl tahammül edilebilirdi ki?

Belki de trajik olan, iyi bir kitap okumak için insanın oturup kendisinin yazmak zorunda kalması. Şu ana kadar bu sorun gelip beni bulmadı ama “yakındır” diyen bir ses, sürekli olarak beni tahrik ediyor.

Diğer bir yandan da “Tahriklere kapılma” diyen bir ses, kitaplara uzanmam için beni teşvik ediyor.

Şüphe, hakikate daha yakındır. O halde arayış durmamalı, kitaplarla süren bir yolculuğu da olmalı, insanın. Her dönemde kütüphanelerimiz değişerek devam etse de.

Evimizdeki ilk kitabın çağrısına kapıldığımız zamanlardaki hayret ve merak, bugün azalmış olsa da.

İşte şu an yeni bir yola çıkıyoruz. Yolculuk, yola atılan ilk adımla başlar. Aşına yoldaşlar da hazır elimizin altında iken. Kitaplarla olan birlikteliğimiz, değişmeyen tek istikrarımız bizim.

2. KÜLTÜRLERİN DENİZE BAKIŞI VE BALIK İNSAN

Din ve Mitolojide Deniz

Su boğar, deniz gemileri batırır. İnsanoğlunun kurtuluşu yoktur. O halde insan, kendisini Nuh'un Gemisine atmalı. Gemide emniyette mi peki? O da şüpheli. Tufan kelimesi, suları, tehlikeli bir metafora dönüştürür.

Semitik dinler, suya/denize olumsuz anlamlar yükler. Musa ise, kavmi için mucize gösterir, denizi/suları ikiye yarar. Onları öldürmek için gelen Firavun Kızıldeniz'de boğulur. Denizi geçebilmek ancak bir mucize eseri olacaktı. Zaten Yunus da cezasını denizde balıkların onu yutmasıyla çekmiştir, her ne kadar Tanrı'nın inayeti ve lütfuyla kıyıya atılmış olsa da. İbret ve mucize iç içe, müminlere, denizden uzak durun ihtarının simgesidir. Geçmişten gelen her haber, bize sanki bunu salık veriyordu.

Kur'an-ı Kerim'de, gemiler içindekilerle beraber hoş bir esinti ile akıp gittikleri ve tam keyiflendikleri sırada o gemilere şiddetli bir fırtına gelir çatar ve her taraftan dalgalar gelmeye başlar. Bütünüyle kuşatılıp artık bittiklerini sanırlar. İşte o vakit tam ihlas ile Allah'a yalvarır ve dindar olurlar: "Eğer bizi buradan kurtarırsan, andolsun ki, şükredenlerden olacağız." derler." (Yunus Suresi 22. ayet)

Dinler, "Emniyetli bir gemide iseniz denizin üstünden yolcu olarak geçiniz ve Tanrı'ya yalvarmayı ihmal etmeyiniz" ibretleri ile uyarır insanları. Bu dağarcık nedeniyle "karada ölüm yok" diye bir söz bile vardır Türkçemizde. Çünkü insan evladı denizde

her an ölümle burun burunadır. Karaya ayak basınca altınızda sarsılmaz toprak, cilve ile sizi kendine çağırır ve boğmak için zapt edilmez bir istek duyan deniz gibi değildir. Kıyıda karaya ulaştığınızda endişeli çocuklarını güvenle bağrına basan anasına kavuşur sanki tüm yolcular.

Yalvar Kul, Tanrıya Yalvar

Mitolojide, gökyüzü Zeus'a, denizler Poseidon'a, yer altı da Hades'e düşer. Yer altı cehennem, ölülerin mekânı ve karanlıktır. Poseidon, "Ey Yerleri Sarsan" veya "Kara saçlı "Tanrı" olarak da çağırılır. En önemli silahı trident adında üç dişli bir yabadır ve bu yabayı yere vurduğunda depremler meydana gelir. Poseidon, hırs ve gücü temsil eder. Atlantis, Poseidon'un hırsı yüzünden sular altında yok olmuştur. İnsanlığa, bu tehdidi sürekli hatırlatır, deniz.

Poseidon, denizin dibindeki görkemli sarayından çıktığında, denizatlarının çektiği, altından yapılmış arabasına binerek, denizleri dolaşır, fırtınalar yaratırdı. Denizciler, güvenli bir yolculuk için ona yalvarıp yakarmak zorundalardı. Tanrılara yalvarmayanlara, denizde "emniyet" yoktur ve varmak istediği limana yol bulabilmesi de ne mümkündür.

Mitoloji ve dinsel kültür denize olumlu bakmazdı/bakamazdı. Homeros'un Odyssea Destanı da denizlerde on yıl boyunca dolanan Odysseus'un başından geçenleri anlatır. Denizler, denizci bir kavmin kralı olan Odysseus için bile tekin değildir. Sireneler başta olmak üzere, kayalara sürükleyip parçalamak için bekleyen yaratıklarla ve tehlikeli sürprizlerle doludur, deniz.

Klasik çağlarda insanların denizle ilişkisi sınırlıydı. Kıyısında, kutsal ile suların bulunduğu yere çıplak ayakla basmak, emniyetli alanlarda balık tutmakla başlar ve güvenli gemilerde (tanrılara dua etmeyi unutmadan) yolculuk etmekle biterdi.

"Kutsal kitaplar bize, insanın topraktan geldiğini ve tekrar toprak olmak zorunda olduğunu anlatır. Toprak onun anaç zeminidir, buna göre o, toprağın bir oğludur." (C. Schmitt, Deniz ve Kara) Dağ ve orman çocuğu Schmitt, animayı Jung psikolojisine göre anlamış ve yorumlamıştır. Kızının doğumuyla birlikte,

erkeklerin bilinç dışı “dişil” yönüne, yani bir anlamda “denize” yönelmiştir. Bu nedenle kızlarımız, dünyanın dörtte üçünü kaplayan sudan bir küre olduğunu bilirler. “Bir içim su” ifadesi de bir yönüyle güzelliğin imgesidir. Evrendeki “evimize” öykündür.

Deniz aşırı Keşif ve Seyahatler

İngilizler, önce buharlı makine, sonra sanayi devrimi ile parayı bulunca, hayatın tadını çıkarmayı, dolu dolu yaşamayı murat ettiler. Paranın ardından kültür, bilgi ve aristokrat ilgiler gelmiyorsa, işçi olursunuz, sadece. Para harcanmak için kazanılır. Protestan ahlakı, başkasına zarar vermediği sürece, at yarışlarında eğlenmeyi, kriket oynamayı, denizlerde yüzüp, sahillerde lebiderya konutlardan manzarayı seyretmeyi günah olarak görmüyordu. Bu eylemlerde Tanrıları kızdıracak bir yön de bulamazdı, rahipler.

Esasen bütün canlılar sudan türemişlerdi. İnsana dair biyolojik keşifler, içinde bir balık olduğunu da gösteriyordu. O halde insanlığın su ve denizle ilişkisi, ana rahmine dönüş demektir bir yerde. Kendisiyle barışmaktı.

Romalılar, sıcak suyu daha çok sevmişti. Dünyanın neresinde bir kaynak varsa önce bir köşk, önüne havuz yapmışlardı. Kaplıca bulunca da hamamlar inşa etmişlerdi. Dünyayı fethetmek için tüm coğrafyalara sere serpe açılırlar da kuşatılmış alanlarda suya girmek zorundaydılar. Her beldeye Roma tiyatrosu ve havuz inşa etmek onlar için egemenlik sembolüydü.

Asılırsan İngiliz Sicimi ile Asıl

İngilizler, sonsuz suları geçerek, “güneş batmayan imparatorluk” kurmuşlardı. Evet, ilkleri İspanya’ya, Portekiz’e kaptırmış olabirlerdi ama dünyayı Kristof Kolomb’un el yordamına bırakmazlardı. Buharlı gemileri, güvenilir pusulaları, sağlam haritaları vardı, ellerinin altında. Hatta dünyayı meridyen ve paralellere bölmüş, saniyelik hesaplamalarla, dünyanın ada parselini, paftasını çıkarmışlardı.

Deniz ve okyanuslar, İngiliz’in egemenlik alanını genişletmiş, iktidarını pekiştirmişti. O halde denizle ilişkiye yeni bir

tarz vermek lazımdı. Dalgıçlık, zıpkın avcılığı, denizler altında keşifler heyecan uyandırıyordu. Evet, *Denizler Altında 20 Bin Fersah*'i Jules Verne yazmış olabilirdi. Fransa'nın Nantes şehrinde doğan, denizcilik geleneği olan bir ailenin çocuğuydu Jules Verne. Küçük bir çocukken gemilerde tayfalık yapmak için evden kaçmıştı ama yakalanıp ailesine teslim edilmişti. 1847'de Paris'e gönderildi hukuk öğrenimi görmesi için. Okyanusları ve 6 bin metre derinlikleri keşfetme şerefi elinden alınmıştı artık.

James Cook öyle miydi ya? Denizci ve kâşif olarak nam saldı. Özellikle Büyük Okyanus'ta deniz seferleri ve bu seyirlerde yaptığı ada keşifleri ile ünlendi. İngiltere'den binlerce mil uzakta, gemilerin lojistik desteği için, bono, polıçe, seyahat çeklerini icat etti. Osmanlı, bu gelişmeye taş koymasın diye yeğeni Tahora'yı, Osmanlı din âlimi Ebubekir Efendi ile evlenmeye teşvik etti.

Modernliğin Yazlık Modası

Her yenilikte olduğu gibi denizle ilişkileri çoğaltan İngilizlerdi. Turist ve arkeolog olarak dünyayı gezmek, keşifler ve egzotik ülkeleri tanıtmanın yanında deniz, plaj ve yüzmek için kıyılarda yazlıklar oluşturmak, onlarla beraber başladı.

Denizde yüzmeye başlayınca, mayo, bikini, şort, tişört modelleri gelişti ve bu deniz malzemelerine ait moda akımı da peşinden geldi. Hatta mazbut insanlar için, haşema. Haşema da 20. yüzyıl başında denize giren batılı kadınlardan esinlenildi, belki de. Fransız modacı Louis Reard, 4 Temmuz 1946 tarihinde Paris'te yaptığı bir defileyle ilk "bikini" modelini dünyaya tanıttı. Daha önceleri püriten ahlak, mazbut giysilerle girebiliyordu denize. 1 Temmuz 1946 günü ise Amerika Birleşik Devletleri, Pasifik Okyanusu'ndaki Bikini Adası'nda nükleer deneme yapmıştı. İşte Louis Reard yeni icadı olan iç çamaşırına *bikini* adı verirken, insanlığın son bombasına da işaret ediyordu. "Egemenlik bomba ile sağlanamaz ama insanları, kültür-moda-sanatla fethetmek mümkün" diyordu, herhalde.

Osmanlı, hısım olduğu İngilizlerle, korsanlık konusunda rekabet etmekten de geri kalmadı ama denizlerle beraber deği-